

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES SOCIALS

Curs	2n BATXILLERAT	Matèria	HISTÒRIA D'ESPANYA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència 1. Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat, formar-se un criteri propi a partir del contrast d'informacions i desenvolupar el pensament crític.

Competència 2. Analitzar de forma crítica i comparar els diferents règims polítics de la contemporaneïtat i la construcció de l'estat de dret per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat, posant en valor els principis democràtics

Competència 3. Identificar la pluralitat nacional, cultural i lingüística per respectar els sentiments de pertinença, l'existència d'identitats múltiples i desenvolupar l'empatia i el respecte com a base de la convivència en una societat democràtica.

Competència 4. Analitzar l'evolució econòmica de l'Estat espanyol i els seus efectes, relacionar-la amb la desigualtat social i territorial, percebre la natura dels canvis en el món actual i actuar amb criteris de sostenibilitat i de manera crítica i compromesa per a la millora de la societat i de l'entorn.

Competència 5. Analitzar la societat espanyola, els canvis i les continuïtats al llarg del temps, en relació amb l'evolució de la població, els nivells i les formes de vida i treball i els moviments i conflictes socials, per valorar els progressos i les limitacions per avançar en l'equitat, la justícia i la cohesió social.

Competència 6. Analitzar críticament el paper de les creences i les ideologies en l'evolució de l'articulació social, en l'ús del poder i en la configuració d'identitats i projectes polítics, per comprendre la complexitat de la contemporaneïtat i per valorar i respectar la convivència en una societat plural i democràtica.

Competència 7. Analitzar les dinàmiques d'interdependència entre diferents agents en el context d'un món globalitzat per avalar els compromisos de cooperació, promoure actituds solidàries i proposar alternatives a les problemàtiques locals i globals basades en la cultura de la pau i en la consecució d'un món més solidari i sostenible.

Competència 8. Analitzar els processos i els fenòmens històrics des de la perspectiva de gènere i la investigació sobre el moviment feminista, per visibilitzar-ne la presència dins la història, promoure actituds en defensa de la igualtat i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.

Competència 9. Analitzar el llegat cultural i patrimonial per valorar-lo com a expressió de les memòries plurals, individuals i col·lectives i contribuir a la seva recuperació, conservació i promoció com a element conformador de les identitats i cohesionador de la comunitat.

SABERS TREBALLATS

Aproximació a la història

-Ús de fonts històriques diverses per a la construcció del coneixement sobre el passat recent. Contrast i valoració crítica d'informacions diferents, incloent-hi les dels mitjans de comunicació, sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problemes.

-Anàlisi de textos, interpretació i elaboració de mapes, esquemes i síntesis, representació de gràfics i interpretació d'imatges a través de mitjans digitals accessibles.

-Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per elaborar explicacions sobre els fets. Anàlisi de les interpretacions historiogràfiques sobre determinats processos i esdeveniments rellevants de la història d'Espanya.

-Aplicació de metodologies de recerca en l'anàlisi i la interpretació de problemes socials rellevants, individualment i en equip, amb l'ús específic del lèxic històric. Aplicació de l'argumentació històrica en la interpretació de fets i fenòmens.

-Ús de mitjans, gèneres i formats digitals diversos per crear produccions personals i comunicar resultats de recerques. Ús de recursos propis de l'audiovisual, el cinema i la fotografia en la creació de productes digitals en la narració de fets, en l'expressió de sentiments i en la denúncia de situacions de violència o discriminació que afectin col·lectius i persones.

-Maneig i utilització segura de dispositius tecnològics, aplicacions informàtiques i plataformes digitals, valorant les seves aportacions a la història en la cerca, el tractament de la informació i l'elaboració de coneixement.

-Cerca, tractament de la informació, ús de dades en entorns digitals, interpretació de les fonts i avaluació de la fiabilitat. Identificació de les notícies falses i enganyoses en els mitjans de comunicació.

-Elaboració de judicis propis i argumentats davant problemes d'actualitat contextualitzats històricament i establiment de vincles entre el passat i el present. Defensa i exposició crítica per mitjà de presentacions i debats.

-Aplicació dels mètodes de recerca de les ciències socials en l'anàlisi problematitzada i multicausal de fenòmens de l'entorn i dels seus vincles amb fenòmens globals. Relació entre la cronologia històrica general i la història personal, familiar i comunitària.

-Valoració del paper de les persones, individualment i col·lectivament, com a subjectes de la història i exercitació de l'empatia històrica, especialment amb col·lectius minoritzats.

Societats en el temps

-Identificació de les causes i les conseqüències dels fets històrics i dels principals processos d'evolució i canvi anteriors a l'època contemporània que permetin l'anàlisi de situacions posteriors, així com les particularitats de l'evolució històrica de Catalunya. Valoració argumentada de les continuïtats i dels canvis en la societat d'època contemporània respecte de l'Antic Règim.

-Anàlisi i sistematització dels fets polítics més rellevants de la construcció de l'estat liberal a Espanya. Identificació de l'impacte de la guerra del Francès i anàlisi dels punts més significatius de la Constitució de Cadis, en comparació amb altres textos constitucionals posteriors.

-Anàlisi del procés de domini colonial i sotmetiment de les poblacions i de l'emancipació de les colònies a llarg dels segles XIX i XX. Valoració de les conseqüències de la colonització sobre les

poblacions autòctones fins a l'actualitat a través d'alguns casos o situacions.

-Interpretació dels canvis en les condicions de vida dels diferents grups socials aplicant la perspectiva de gènere. Debat sobre els mecanismes de dominació, rols de gènere, espais d'activitat i escenaris de sociabilitat de les dones en alguns episodis històrics de l'entorn proper.

-Interpretació del procés d'industrialització al segle XIX i de les transformacions econòmiques, demogràfiques, socials i culturals. Caracterització del naixement i de l'evolució del moviment obrer, en la seva pluralitat de manifestacions. Identificació de les singularitats de la industrialització i de la lluita obrera a Catalunya.

-Identificació de l'evolució de la distribució demogràfica de la població a Espanya i Catalunya a partir d'exemples locals: de la societat agrària a l'èxode rural.

-Anàlisi i caracterització del règim polític de la Restauració i de la seva crisi, així com de l'oposició al sistema i el sorgiment de noves cultures polítiques: de la Primera República a la Segona República.

-Interpretació del procés de recuperació de la identitat nacional i dels orígens i de l'evolució del catalanisme polític i de les realitzacions de la Mancomunitat de Catalunya.

-Sistematització de les fases polítiques de la Segona República i valoració argumentada de la política reformista i les reaccions antidemocràtiques. Anàlisi de l'evolució política i de les realitzacions de la Generalitat republicana.

-Anàlisi del context de la insurrecció militar i de les fases principals de la Guerra Civil. Establiment de relacions amb la situació internacional: l'auge dels totalitarismes i els feixismes, la Segona Guerra Mundial i l'Holocaust.

-Anàlisi de la situació de Catalunya durant el conflicte: guerra, revolució i situació de la població civil a la rereguarda. Explicació argumentada del desenllaç de la guerra i de les conseqüències del conflicte: repressió, exili i resistència.

-Identificació dels elements que defineixen la dictadura franquista i sistematització de l'evolució política, econòmica i social del franquisme a Catalunya. Anàlisi de la dictadura franquista en relació amb l'àmbit europeu i internacional. Interpretació del paper de les migracions internes i externes.

-Anàlisi de la repressió política, ideològica i social en el conjunt d'Espanya i de la repressió identitària. Descripció i valoració de l'evolució de les diverses formes d'oposició al règim franquista i reconeixement del paper de la memòria històrica de la lluita per la democràcia.

-Recerca sobre canvis i continuïtats en la vida quotidiana, la cultura i les mentalitats a Catalunya i Espanya durant el franquisme. Reflexió sobre la situació de les dones durant el franquisme i en relació amb altres etapes històriques.

Reptes del món actual

-Caracterització dels fets més rellevants de la transició política cap a l'establiment d'un estat democràtic: limitacions i reptes. Coneixement dels principals ordenaments jurídics d'àmbit autonòmic, estatal, europeu i internacional com a garants de drets i llibertats per a l'exercici de la ciutadania. Anàlisi dels aspectes rellevants de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

-Descripció del model d'organització territorial de l'Estat espanyol. Reconeixement del concepte plurinacional de l'Estat i de la necessitat de preservació de les identitats, les llengües i les cultures pròpies com a font de riquesa compartida. Anàlisi del procés de restauració de la Generalitat de Catalunya.

-Identificació dels trets fonamentals de les societats democràtiques, valorant les consecucions de la democràcia en pro de la justícia social. Participació en projectes comunitaris de l'entorn, mostrant

empatia i accions de suport a col·lectius en situacions de pobresa, vulnerabilitat i exclusió social.

-Debat sobre els reptes de la democràcia actual i valoració de la necessitat del compromís individual i col·lectiu amb les institucions democràtiques. Reconeixement dels valors de la pluralitat i la igualtat i rebuig de les conductes discriminatòries i violentes a partir de l'estudi de casos.

-Aplicació dels conceptes bàsics de demografia a la comprensió d'algunes dinàmiques demogràfiques actuals i els moviments migratoris, analitzant-ne les causes i les conseqüències. Interpretació de les causes de la despoblació i la concentració urbana i de les conseqüències de la petjada humana en els territoris propers.

-Reconeixement dels factors de diversitat social, etnicocultural i de gènere i la seva contribució a la cultura i la societat locals. Identificació de les característiques de les cultures originàries d'indrets sotmesos a la dominació i l'aculturació.

-Maneig de dades, aplicacions i gràfics per a l'anàlisi de l'evolució de l'economia espanyola contemporània: desequilibris socials, territorials i ambientals. Interpretació de les transformacions del territori i valoració de la preservació dels paisatges propers.

-Anàlisi de les derivacions econòmiques, socials i polítiques del procés d'integració a la Unió Europea, situació actual i expectatives de futur. Identificació dels reptes de la Unió Europea dins el sistema món. Participació en projectes educatius amb estudiants de països europeus.

-Interpretació del paper de Catalunya i de l'Estat espanyol dins el marc europeu i internacional en l'àmbit de la cooperació mundial i la seva participació en els organismes internacionals. Identificació dels fonaments geoestratègics des de la segona meitat del segle XX fins a l'actualitat: la política de blocs i els conflictes de la descolonització.

-Identificació d'alguns moviments, causes i lideratges per a l'equitat i la no discriminació per raó de gènere i d'opció afectiva i sexual a l'època contemporània.

Compromís cívic

-Col·laboració en projectes de l'entorn proper que lluitin per l'equitat i la no discriminació i actitud participativa davant dels programes i els projectes comunitaris. Ús de la mediació i de la gestió pacífica dels conflictes en l'àmbit escolar i comunitari.

-Reconeixement del concepte plurinacional de l'Estat i de la necessitat de preservació de les llengües i les cultures pròpies com a font de riquesa compartida.

-Assumpció de compromisos davant dels Objectius del Desenvolupament Sostenible per mitjà d'accions que generin valor afegit en la comunitat.

-Valoració de les consecucions de la democràcia a Catalunya i Espanya, identificant els reptes pendents. Rebuig de qualsevol forma d'injustícia, discriminació, domini o genocidi. Assumpció d'una visió crítica vers les situacions injustes i valoració del diàleg i de la recerca del consens per a la resolució de conflictes.

-Valoració i respecte a la diversitat social, ètnica i cultural: tolerància i intolerància dins la història. Actitud oberta i receptiva davant de formes culturals diverses i, en especial, de col·lectius minoritzats.

-Identificació d'algunes protagonistes individuals i col·lectives de l'emancipació de les dones i reconeixement de les polítiques d'igualtat, els avenços i els reptes pendents.

-Qüestionament dels rols de gènere i la seva manifestació en diversos àmbits de la societat i la cultura, incloent-hi l'entorn escolar. Participació en debats i projectes per a l'eliminació de les desigualtats, les discriminacions i les violències.

-Reconeixement de les aportacions de les dones en diferents àmbits (social, econòmic, polític,

cultural, etc.) i en la transformació de les mentalitats.

-Distinció i complementaritat entre la història i la memòria. Preservació de les memòries plurals de persones i col·lectius de l'entorn proper. Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur.

-Participació i exercici de la ciutadania global mitjançant les tecnologies digitals. Prevenció i defensa davant de la desinformació i la manipulació. Reflexió crítica sobre les oportunitats i els reptes de la societat de la informació i de les xarxes socials. Ús responsable, col·laboratiu i ètic de les plataformes virtuals. Actitud oberta a l'aprenentatge permanent al llarg de la vida.

-Participació en activitats que promoguin actituds de respecte envers persones i col·lectius per mitjà del diàleg intergeneracional i d'una aproximació intercultural. Superació dels estereotips i els prejudicis i actitud oberta per incorporar les experiències i sabers dels altres- Assumpció de responsabilitats individuals i col·lectives per contribuir a la cura i al benestar dels membres de la comunitat escolar i de l'entorn.

-Respecte per la diversitat de manifestacions artístiques i culturals i actitud proactiva en la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn. Participació en accions de posada en valor, difusió i gestió del patrimoni local amb actitud col·laborativa i creativa, conjuntament amb arxius, museus i altres entitats.

BLOCS TEMÀTICS

- La Restauració: evolució política, social, econòmica i demogràfica (1875-1931)
- El catalanisme polític: precedents, aparició i evolució (1833-1931)
- La Segona República (1931-1936)
- La Guerra Civil (1936-1939)
- El franquisme (1939-1975)
- La Transició i la democràcia (1975-1986)

DIDÀCTICA, PROJECTES I/O ACTIVITATS

Metodologia i activitats

-Presentació i exposició del temari per part del professor/a seguint les unitats del llibre de text. Les explicacions es complementen amb materials audiovisuals, fonts històriques primàries i secundàries, premsa actual, recursos digitals i exàmens de PAU d'altres anys.

-Anàlisi de fonts històriques primàries i secundàries, de diferent tipologia: cartogràfiques (mapes), iconogràfiques (pintura, dibuix, gravat, caricatura, fotografia, cartells, etc.), estadístiques (taules estadístiques, gràfics) i textuals (discursos, cartes, informes, fragments de llibres, premsa històrica, etc).

-Lectura i anàlisi de textos històrics. Interpretació dels textos per identificar idees principals.

-Aplicació del vocabulari històric i de la cronologia.

-Pràctica amb exàmens de les PAU d'anys anteriors.

Sortides	Visita guiada a la Presó Model de Barcelona, per treballar la repressió franquista durant la postguerra.
Treball d'investigació	Treball d'investigació familiar al 3r trimestre, per treballar la microhistòria i la memòria oral. Els alumnes elaboren un arbre genealògic, trien algun familiar i li fan una entrevista en vídeo amb preguntes sobre la Història Contemporània d'Espanya (Guerra Civil, Franquisme o Transició). La temàtica també es pot ser sobre processos migratoris entre diferents països en aquells alumnes que no tenen familiars espanyols. Els estudiants busquen diferents documents històrics o objectes familiars i fan un mapa de vida, identificant els territoris on ha viscut la seva família. Finalment treuen conclusions, treballant els canvis i continuïtats que observen en la seva història familiar.

AVALUACIÓ DE LA MATÈRIA

Instruments d'avaluació:

-Prova inicial d'etapes i subetapes històriques i cronologia.

-Es realitzaran **dues proves escrites cada trimestre**, un **examen parcial i l'altre trimestral**. Per facilitar l'estudi, el temari no és acumulatiu. De les proves escrites es valorarà la capacitat d'analitzar fonts històriques, d'exposar de forma ordenada i coherent la descripció d'esdeveniments històrics dins del seu context, la utilització apropiada de vocabulari específic i la cronologia.

-Treball d'investigació de la història familiar.

-Es valorarà **l'assistència regular a classe, l'actitud i el treball** envers la matèria, amb el lliurament d'activitats i la recerca d'informació i estudi, així com la progressió i evolució positiva al llarg del curs.

ODS TREBALLATS

- ODS 1: Fi de la pobresa
- ODS 4: Educació de qualitat
- ODS 5: Igualtat de gènere
- ODS 8: Treball decent i creixement econòmic
- ODS 9: Indústria, innovació i infraestructures
- ODS 10: Reducció de les desigualtats
- ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles
- ODS 12: Producció i consum responsable
- ODS 13: Acció pel clima
- ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides
- ODS 17: Aliances per assolir els objectius

MATERIALS QUE S'UTILITZEM DURANT EL CURS	
Llibre Editorial ISBN	Història Editorial Vicens Vives 978-84-682-3605-6
Material propi	Classroom amb diversitat de materials per preparar la matèria (exàmens PAU d'altres cursos, presentacions de Canva per complementar les explicacions del llibre, fonts històriques, notícies d'actualitat relacionades amb el temari, vídeos, etc.)
OBSERVACIONS I CRITERIS DE DEPARTAMENT	
Faltes d'assistència continuades	Les faltes d'assistència continuades a classe poden suposar la pèrdua de l'avaluació contínua a la matèria , de manera que només es podran realitzar els exàmens trimestrals i es perd el dret a exàmens parcials i a l'entrega de treballs.
Descompte per faltes d'ortografia als exàmens	Seguint la normativa dels exàmens PAU, les faltes d'ortografia de les proves d'escrites descompten màxim 0,5 punts de la nota total .
Pujada de nota a final de curs	De forma voluntària, l'alumnat de 2n de Batxillerat es pot presentar a fer un examen de pujada de nota per millorar la seva qualificació final de la matèria. Si l'examen té bons resultats, com a màxim podrà pujar 1 punt de la seva nota global mitjana dels tres trimestres. Si en l'examen treu una nota inferior a la que hauria de pujar, no podrà pujar nota.
Examen de recuperació ordinària	A final de curs es farà mitjana dels tres trimestres. Es realitzarà una prova de recuperació ordinària per a cada avaluació o trimestre no superada a final de curs. L'alumne/a haurà de tenir els tres trimestres superats per a poder acreditar la matèria.
Examen de recuperació extraordinària	Al juny es realitzarà una prova de recuperació extraordinària per als alumnes que no hagin superat la matèria al maig. Es recuperaran les mateixes avaluacions no assolides al maig. En cas de no superar-les, quedarà pendent la totalitat de la matèria per al proper curs.
Recuperació de pendents de 1r de Batxillerat	Es faran dues convocatòries d'examen de recuperació per a la matèria d'Història del Món Contemporani . Es faran de la matèria completa d'acord amb el professor/a a les dues convocatòries.